

PEDAGOGICKÁ KOMUNIKACE NEJEN S RODIČI, ALE I ŽÁKY

Ke zkoušce:

SVATOŠ, T. Kapitoly ze sociální a pedagogické komunikace. Hradec Králové: Gaudeamus, 2002. ISBN 80-7041-604-1 str. 34 – 66, tedy téma č. 4,5,6,7,

Dále doporučuji knihu (není povinná ke zkoušce, jen velmi zajímavá, s mnoha příklady):

MAREŠ, J.; KŘIVOHLAVÝ, J. Sociální a pedagogická komunikace ve škole. Praha: SPN 1990.

Jak jednat s rodiči žáků

Na co je potřeba myslet:

- ❖ vzájemný respekt a úcta k druhému a zároveň ke svým hodnotám a hranicím
- ❖ strategické, konstruktivní myšlení, tzn. zaměření na to, co můžeme nyní a v nejbližší budoucnosti udělat
- ❖ **nejde o hledání na čí straně se v minulosti stala chyba**

UVÍTÁNÍ A PRVNÍ KONTAKT:

-věnujte se přípravě **prostoru**, kam rodiče přivedeme (podívejme se na místo, kam ho přivedeme, jeho očima)

- dávejme najevo **respekt a pozitivní ladění od prvních chvil setkání**

- pro budoucí vztah jsou velmi významné první 1-3 minuty, protože tehdy si vytvoříme o člověku a jeho postoji k nám určitý dojem, který nás pak dlouho ovlivňuje – v tomto okamžiku hrají nejdůležitější moment **emoční a neverbální složky** (postoj, pozice v prostoru, pohyby, pohled, výraz ve tváři, gesta, taktéž intonace)

- je vhodné rodiče na začátku za něco ocenit – „jsem rád, že jste přišel“
- lidé potřebují ocenění, uznání, pochvalu, zvyšuje to totiž pocit jistoty a sebeúcty
- úvodní fáze setkání končí zaujetím vzájemné pozice – většinou se aktéři posadí. Doporučovaná je spíše symetrie vzájemných pozic. Lepší je posazení ke konferenčnímu stolu než jen volně do prostoru umístit židli. I běžný kancelářský stůl může vytvořit vhodnou „překážku“ mezi námi a rodičem.

VĚCNÉ JÁDRO ROZHOVORU:

- ihned po zaujetí pozice je vhodné zřetelně sdělit svůj pozitivně formulovaný **výchozí záměr tj, konstruktivní formulaci na cíl naší schůzky**: proč jsme se sešli, jak já rozumím tomu, proč jsem rodiče poznal. Domluvme se na cíli schůzky. Buďme přitom mírně optimističtí a realističtí zároveň. Hledejme, co společně s rodiči udělat **chceme a můžeme**.

zaměřujeme se spíše na formulování toho, co chceme dosáhnout, ne toho, „co nám vadí!“

Tedy nezačínat: „Petr se neučí“, ale lépe např. „Jsem ráda, že jste si udělala čas. Jde mi o Vašeho Petra. Ráda bych se spolu s Vámi pokusila najít způsob, jak mu pomoci, aby

ve škole pracoval v rámci svých možností, protože podle toho, jak ho znám, si myslím, že má na víc.“

- následuje pauza – druhý má mít možnost se vyjádřit, co je smyslem našeho setkání v jeho očích, zda on má na cíl schůzky podobný názor.
- pokračujeme střídáním **vlastních vyjádření s nasloucháním druhému**. Střídání a navazování je předpokladem dialogu. Projevujeme upřímný zájem o přání, pocit, názor, pohled, vysvětlení, nápady partnera.
- užitečné než mít od počátku jasno a přesvědčit partnera o svém názoru na věc, bývá společně vytvořené, nalezené **řešení formulované v jazyce rodičů a v souladu s jejich představou!**

RODIČ VŽDY OCHOTNĚJI SPOLUPRACUJE NA ŘEŠENÍ, KTERÉ SPOLUVYTVÁŘEL, KTERÉ SÁM NAVRHL NEBO NA JEHOŽ VYTVOŘENÍ SE PODÍLEL!

- není přípustné posuzovat oprávněnost pohledu druhého a říkat mu, že se mýlí!!!
- pokud máme jiný názor, co by mohlo pomoci, názor rodiče přijmeme, sdělíme, že jeho pohledu rozumíme, že ale sami věc vidíme spíše jinak a rozdíl buď použijeme jako výchozí bod pro další vyjednávání nebo hledáme shodu v jiné oblasti zdrojů.
- pro vytváření dohody může být taktické přiznat vlastní omyl nebo se odvolat na vlastní nedostatek informací a požádat partnera o doplnění.
- průběžné je vhodné partnera **znovu ocenit** – např. za přínos k hledání řešení, za vše, co už zkusil, za vytrvalost apod.
- účinnější je zaměřit se na to, co se daří, na zdroje a na pozitivní možnosti změny, které máme k dispozici
- teprve potom je vhodná chvíle pro finální fázi rozhovoru, kterou je

DOMLUVA NA JEDNOTLIVÝCH KROCÍCH ŘEŠENÍ

- je užitečné si stanovovat **postupné, malé cíle**
  - než obecné vyjádření typu „Petr se musí zlepšit!“ je vhodnější cíl malý, konkrétní, termínovaný s kontrolovatelnými kritérii splnění
  - stanovit jeden či dva kroky na cestě k jeho dosažení. Kdo kdy udělá co za čí pomoci
- Např. cíl – napsat dobře závěrečný čtvrtletní test (alespoň na trojku). Kroky: 1. Rodiče dohlédnou, že Petr bude doma každý den 20 minut vypracovávat učitelem zadaná cvičení (v této fázi domluvy již může být užitečná i přítomnost Petra). Po třech týdnech učitel ve škole Petra vyzkouší a sdělí rodičům, zda nastal posun.

ZÁVĚR JEDNÁNÍ

- nemělo by zde scházet stručné shrnutí průběhu jednání a toho, na čem jsme se domluvili
- ocenění přínosu druhé strany
- domluva, jaký bude příští kontakt (např. **kdo komu zavolá, kdy**)

způsob rozloučení je důležitý pro pocit, jaký si účastníci ze schůzky odnášejí: povzbuzení, respekt, poděkování, vlídné a pevné ukončení kontaktu

Rodiče se často bojí přijít do školy či poradny z obavy, že tam budou rozkrývány jejich rodinné problémy, že jim bude vytýkána nekvalitní výchova dítěte nebo že budou nadměrně direktivně „zúkolováni“. Často bývají mile překvapeni způsobem přijetí, partnerským postojem učitele, respektujícím stylem hovoru a řečí zaměřenou na hledání společného řešení.